

[Forsvarsministeren.]

mandoen for hærstyrkerne på Sjælland og Bornholm, der som nævnt bliver rent dansk. Der opnåedes enighed om en sådan besættelse af stabsposterne, at ca. $\frac{1}{3}$ af stabsofficererne bliver danske, $\frac{1}{3}$ tyske og $\frac{1}{3}$ officerer af tredje nationalitet. Det kan tilføjes, at tredjenationalitetsofficerer vil få en række vigtige poster som afdelingschefer inden for stabene i kommandosystemet. Som tredjenationalitetsofficerer påregnes officerer fra USA, England, Canada og Norge. I den rapport, der er sendt til general Norstad og den danske regering, er det endvidere anført, at der er enighed om, at alle hovedkvarterer søges tillagt fuld international status, og at der søges om NATO-fællesfinansiering af udgifterne for de integrerede hovedkvarterer.

Som det allerede er fremgået, vil dette kommandosystem kun gælde i krigstid og under fælles NATO-øvelser. De danske styrker vil, som jeg tidligere har nævnt, først blive stillet under NATOs ledelse i krigstilfælde, og det kan i denne forbindelse bemærkes, at forpligtelserne i henhold til Atlantpagten kun udløses i tilfælde af angreb som anført i den nordatlantiske traktats bestemmelser, men ikke i andre tilfælde af NATO-landes inddragelse i krigsriske konflikter.

Atlantpagtens artikel 5 pålægger medlemslandene at tage op til overvejelse, hvorledes og med hvilke styrker de vil komme et angrebet NATO-land til hjælp. Denne bestemmelse kan ikke forstås således, at landene automatisk skal anvende væbnet magt, og Danmark afgør således selv i overensstemmelse med grundlovens regler, hvornår der i henhold til pagtens forpligtelser skal anvendes væbnet magt. Danmark afgør ligeledes selv, fra hvilket tidspunkt de danske styrker skal stilles under NATOs kommandosystem.

Selv i krigstilfælde, hvor NATOs kommandosystem vil komme til at fungere, vil de enkelte enheder, divisioner eller flådeenheder, fortsat være under en national chef, idet det kun er den overordnede ledelse, der overgår til et allieret kommandoorgan. Der er ikke tale om en integrering af selve styrkerne, kun om kommandosystemet.

Som nævnt vil kommandosystemet kunne

blive benyttet under øvelser, men afholdelse af sådanne NATO-øvelser kræver, at ikke alene øvelserne, men også alle detaljerne i forvejen godkendes af den danske regering.

Som man vil have hørt af redegørelsen, bliver der tale om en fælles NATO-organisation, og den frygt for tysk dominans, som nogle steder er kommet til udtryk, er således ubegrundet. Det danske element og tredjenationalitets-elementet i stabene er overvejende, og på fire af de fem chefposter vil der til stadighed være en dansk officer. Den kommando, som får en tysk chef, vil have en dansk stabchef. Der er grund til at anerkende den imødekommethed over for danske synspunkter, som er vist under forhandlingerne.

Det er også fremgået af redegørelsen, at den foreslåede ændring af kommandosystemet hverken formelt eller reelt medfører nogen ændring i Danmarks ret til suverænt at afgøre, hvornår danske styrker underlægges NATO-kommandosystemet.

For så vidt er der derfor ingen grund til at gå ind på de betragtninger, der har været fremført i den offentlige debat om, at Danmark vil blive draget med ind, hvis det utrolige skulle ske, at Den tyske Forbundsrepublik selv påbegyndte en såkaldt revanchistisk krig. Men jeg vil alligevel benytte lejligheden til at påvise, hvor usandsynlig en sådan handlemåde vil være.

Selv om man ikke vil tro på, at det er tysk politik kun at gribe til våben i tilfælde af angreb, hvad jeg for mit vedkommende er overbevist om, må alene styrkeforholdet mellem på den ene side Forbundsrepublikkens landstyrker og flådestyrker og på den anden side de sovjetiske landstyrker blot i Østtyskland og de sovjetiske flådestyrker i Østersøen kunne overbevise enhver om, at en vesttysk angrebskrig ville være en umulighed.

Hertil kommer, at der ikke findes selvstændige højere tyske føringsstabe. Alle tyske styrker tildeles NATO allerede i fredstid, efterhånden som de opstilles, og føres af integrerede NATO-kommandoer. En anvendelse i krig af tyske styrker uden om NATO er således ikke mulig. Det må i denne forbindelse og set ud fra dette synspunkt anses for en yderligere betryggelse, at de tyske styrker indgår i NATOs kommandosystem i flere regioner og ikke blot i